

**Naturvern-
forbundet**

**Norges Jeger-
og Fiskerforbund**

På tirsdag skal Stortinget stemme over endringer i Forvaltningsloven¹. Den Norske Turistforening, Norsk Friluftsliv, Norges Jeger- og Fiskerforbund, Sabima, og WWF Verdens naturfond ber Høyre revurdere sin støtte til et forslag som vingeklipper statens mulighet til å overprøve lokal arealpolitikk når hensynet til nasjonale interesser tilsier det. Dersom forslaget vedtas, kan det få uante og store konsekvenser for natur og miljø.

Viser til merknader og tilråding i justiskomiteen²:

Komiteens medlemmer fra Høyre, Senterpartiet og Fremskrittspartiet viser til at statlige organ etter gjeldende rett skal legge stor vekt på hensynet til det kommunale selvstyret ved prøving av det frie skjønnet. Statlig overprøving av kommunale vedtak er en vesentlig inngripen i det kommunale selvstyret. Disse medlemmer vil påpeke at statlige klagevedtak kan gi store presedensvirkninger i kommunene. Det innebærer at viktige beslutninger for kommunene blir avgjort på saksbehandlingsnivå i statlige etater og fylkesmannsembeter.

Disse medlemmer mener det er viktig å sikre at statlig klagebehandling ikke medfører en uthuling av kommunenes selvstyre. Det bør derfor tydeliggjøres at hensynet til det kommunale selvstyret skal tillegges større vekt (enn slik praksis er i dag). Disse medlemmer mener lovens ordlyd bør endres slik at den statlige klageinstansen skal legge særlig stor vekt på hensynet til det kommunale selvstyret ved prøving av forvaltningsskjønnet.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Forvaltningsloven § 68, tredje ledd første punktum skal lyde:

(3) Er et statlig organ klageinstans for vedtak fattet av en kommune eller fylkeskommune, skal klageinstansen legge særlig stor vekt på hensynet til det kommunale selvstyret ved prøving av det frie skjønnet.»

Organisasjonene er svært bekymret for virkningene denne endringen i ordlyd kan få. Å heve terskelen for innsigelser kan få mange utilsiktede virkninger utover å styrke kommunenes selvråderett som ikke er godt nok utredet, særlig ettersom den ikke har vært på høring. Det er grunn til å forvente at endringen vil påvirke flere forvaltningsområder og gjøre det mer krevende for statlige klageinstanser å ivareta viktige nasjonale interesser knyttet til blant annet

¹ Prop. 79 L (2024–2025) Lov om saksbehandlingen i offentlig forvaltning (forvaltningsloven)
<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/prop.-79-l-20242025/id3094317/?ch=1>

² 3. Komiteens merknader - stortinget.no

folkehelse, opplæring, rettsikkerhet for enkeltpersoner, jordvern, natur- og miljøvern, klimaomstilling og -tilpassing, samt arealdisponering etter plan- og bygningsloven. Organisasjonene vil understreke at dette med stor sannsynlighet vil gå på bekostning av natur-, miljø-, og friluftslivsinteresser. Vi har tidligere omtalt vårt syn på klageinstansens handlingsrom i [innspill](#) til NOU 2019:5 *Forslag til ny forvaltningslov*, og vi forklarer vårt syn i et leserinnlegg [her](#).

Å legge særlig stor vekt på kommunens frie skjønn, fremfor nasjonale og vesentlige regionale interesser mener vi at tilsidesetter flere nasjonale retningslinjer, samt styringssignaler fra flere stortingsmeldinger, blant annet naturmeldingen³. Dette utgjør målkonflikter, som også går imot internasjonale avtaler som naturavtalen⁴.

Vi minner også om at under behandling av villreinmeldingen nylig, var et bredt flertall⁵ omforente om at å styrke og aktivt bruke innsigelsesinstituttet var en god løsning for å ivareta hensyn til villrein.

2.4.4 Statsforvaltarane

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti, mener statsforvalterne gjennom meldingen, utarbeidelse av tiltaksplaner og nye statlige planretningslinjer får et tydeligere mandat til å gripe inn mot tiltak i villreinområder for slik å sikre at målene i stortingsmeldingen om høy terskel for nye inngrep i villreinområdene følges opp i praksis. Flertallet viser til at villreinen er en nasjonal ansvarsart og at mange villreinregioner er delt mellom flere kommuner og fylker. Det er derfor avgjørende at nasjonale myndigheter sørger for en bærekraftig forvaltning av villreinfjellet på tvers av kommune- og fylkesgrenser.

Dette ble lagt til grunn for nylig utsending av rundskriv om miljøforvaltningens innsigelsespraksis⁶, der tersklene/vilkårene/skrankene/retningslinjene for innsigelse blir tydelig skissert. En juridisk innskrenking av innsigelsesadgangen nå, vil fremstå som lite forutsigbart og tillitsvekkende. Vi tror heller ikke dette er en hensiktsmessig måte å forsøke å styre unødig bruk av innsigelser, eller en helhetlig forvaltningspraksis. Vi mener det nye rundskrivet, i tillegg til god samordning og opplæring ovenfor statlige etater og embeter vil være langt mer egnet.

Organisasjonene vil med dette oppfordre innstendig til å ikke vedta den innstilte endringen i § 68 om «**særlig** stor vekt», men heller beholde dagens ordlyd som ble grundig debattert og innført i 2017, om «stor vekt».

³ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-35-20232024/id3054780/>

⁴ <https://www.regjeringen.no/no/tema/klimate-og-miljo/naturmangfold/innsiktsartikler-naturmangfold/naturavtalen/id2987476/>

⁵ <https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Saker/Sak/?p=98344>

⁶ [Miljøforvaltningens innsigelsespraksis - regjeringen.no](#)